

วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ มีการประชุมแบบ retreat ของธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งจะมีการสรุปภาพใหญ่ของ [เศรษฐกิจ](#) โลก และ [เศรษฐกิจ](#) ไทย ให้คณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงรับทราบ ซึ่งตอนนั้นใครๆ ก็ทราบว่า

[เศรษฐกิจ](#)

ไม่ดี แถมยังมีความเสี่ยงเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองของหลายขั้ว หลายฝ่าย ที่เสี่ยงต่อการลุกลามไปทั่วโลก ไม่ทราบว่าหากสงครามลุกลาม จะมีผลกระทบต่อ [เศรษฐกิจ](#) อย่างไร

มีคนเล่าให้ฟังว่า [เศรษฐกิจ](#) ของเหล่าประเทศมหาอำนาจส่วนสำคัญมาจากการค้าอาวุธสงครามแบบลับๆ ไม่ทราบว่าจริงแค่ไหน เขาว่าประเทศยักษ์ใหญ่เหล่านั้นต่างก็รู้เห็นชัดซึ่งกันและกัน หากเป็นจริง ก็เท่ากับตำรวจเป็นโจรเสียเอง และเหตุการณ์ต่างๆ ในโลกมันลบล้างพรางเสียจนเราเข้าไม่ถึงความจริงที่แท้

ฟังการประชุมทั้งหมดแล้ว ผมสรุปกับตนเองว่า โลกมันก้าวหน้ามาถึงจุดที่พลวัตด้าน [สังคม](#) [เศรษฐกิจ](#) มันซับซ้อนมาก และเปลี่ยนแปลงเร็วมาก จนกิจการต่างๆ ต้องรับรู้ ทำความเข้าใจ และเปลี่ยนแปลงตนเองแบบ disruptive change อยู่ตลอดเวลา

ความสามารถในการเรียนรู้ ทำความเข้าใจความหมายของสัญญาณต่างๆ ที่ซับซ้อนและไม่ชัดเจน จึงเป็นเรื่องใหญ่มากสำหรับธุรกิจ และกิจการต่างๆ

ข้างบนนั้น ผมพิมพ์บันทึกระหว่างนั่งรถไปยังสถานที่ประชุมที่หาดตะวันรอน ต่อไปนี้พิมพ์ระหว่างนั่งรถกลับกรุงเทพ เวลาทุ่มเศษๆ หลังประชุมเสร็จ

ผมได้เรียนรู้รายละเอียดของ [เศรษฐกิจ](#) โลกและของ [เศรษฐกิจ](#) ไทย ว่าการฟื้นตัวจากวิกฤตจะไม่กลับมาเหมือนเดิม แต่จะเข้าสู่ new normal ดังนั้น ธนาคารต้องปรับตัวเข้าสู่การทำธุรกิจในสภาพ new normal นี้

ได้เรียนรู้ว่า ในสหรัฐอเมริกา และยุโรป บางส่วนของ [เศรษฐกิจ](#) ก็เริ่มส่อสัญญาณฟื้นตัว โดยส่วนที่ฟื้นคือภาคบริการ แต่ภาคอุตสาหกรรมการผลิตยังซบเซาอย่างเดิม

ผมได้เรียนรู้วิธีทำงาน transform ตัวเองของธนาคารไทยพาณิชย์ ไปสู่การทำธุรกิจธนาคารแนวใหม่ มีการออกแบบรูปแบบบริการใหม่ๆ โดยยึดลูกค้าเป็นตัวตั้ง ใช้หลักการจัดการแบบใหม่ และการจัดการการเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงาน มาเน้น collaboration เป็นฐานของการออกแบบสินค้าและบริการใหม่ รวมทั้งในการทำงาน คือช่วยกันทะลายไซโล

ที่ผู้บริหารจำนวนเกือบร้อยคน พร้อมใจกันสร้าง business model ใหม่ ก็เพราะระดับผู้นำเห็นพ้องกัน ว่า business model เดิมถึงทางตัน ผมฟังแล้วรู้สึกชื่นชม

ว่าท่านเหล่านั้นอยู่กับความเป็นจริง ไม่ตั้งอยู่ในความประมาท ที่ฝรั่งเรียกว่า complacency มีความสามารถมองโลกตามความเป็นจริง ทั้งๆ ที่เมื่อไม่ถึงหนึ่งปีมานี้ธนาคารไทยพาณิชย์ยังฉลองการเติบโตของกำไร ต่อเนื่องทุกปีมาเป็นเวลา ๕ ปีติดต่อกัน แต่ตัวเลขต่างๆ ของปีนี้บอกว่า โมเดลธุรกิจเดิมใช้ไม่ได้เสียแล้ว

ผมเข้าไปเป็นกรรมการธนาคารไทยพาณิชย์ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ในช่วงที่ผลประกอบการกำลังดีขึ้นเรื่อยๆ และใช้ยุทธศาสตร์ growth driven และจะหมดวาระการทำหน้าที่กรรมการ ในเดือนเมษายน ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นช่วงที่ธนาคารจำเป็นต้องใช้ยุทธศาสตร์ใหม่ ที่ไม่เน้นการเติบโต แต่เน้นการวางฐานใหม่ สร้างโมเดลธุรกิจใหม่ โดยที่ผลประกอบการยังดีพอสมควร แต่จะไม่เติบโตมากอย่างในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ผมได้เห็นสังขรณ์ของการขึ้นลงของธุรกิจ

ฟังแล้วผมสะท้อนใจ ว่าทำไมมหาวิทยาลัยจะมีmindset ที่รู้ร้อนรู้หนาวกับการเปลี่ยนแปลงใน [สังคม](#) นำมาใช้เป็นความท้าทาย ที่จะต้องเปลี่ยนแปลงตนเอง

วิจารณ์ พานิช

๒๗ พ.ย. ๕๘

คัดลอกจาก: <https://www.gotoknow.org/posts/599136>